

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2021-05-31

Ärendebeteckning
218-5489-2021
Arkivbeteckning
218

1(10)

Västerbottens Kustfiskare
c/o Nils-Erik Sjöström, ordf.
bredvikensfisk@gmail.com

Beslut om skydds jakt på skarv

Beslut

Länsstyrelsen meddelar tillstånd till skydds jakt efter storskarv och underarten mellanskarv (nedan kallade skarv). För tillståndet gäller de villkor som anges nedan.

Länsstyrelsen beslutar även med stöd av 21 § jaktförordningen att jakten får bedrivas från motorbåt med motorn igång.

Länsstyrelsen medger även dispens att få bedriva skydds jakt på skarv inom naturreservatet Bjuren i Umeå kommun.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Villkor

Den som är folkbokförd i Västerbotten har rätt att jaga på allmänt vatten samt holmar, klippor och skär som inte hör till något hemman (ett hemman saknar fastighetsbeteckning) och får bedriva skydds jakt efter skarv på allmänt vatten i enlighet med detta beslut.

Följande allmänna villkor gäller för jakten

- Jakt får bedrivas under tiden från och med 1 juni till och med den 31 december 2021.
- Totalt får högst **200 skarvar** fällas med stöd av detta tillstånd.
- Jakt får bedrivas inom Robertsfors, Umeå och Nordmalings kommuner.
- Områden som är undantagna, det vill säga där skydds jakt efter skarv är förbjudet hela eller delar av året, listas längre ner i texten.
- Rapportering till Länsstyrelsen av antalet skjutna skarvar samt var dessa har skjutits ska ske senast inom två veckor efter att de fällts.
- Jakten ska bedrivas med hänsyn till berörd art, övrig fauna och den rekreationssökande allmänheten.
- Berörd fastighetsägare och/eller jakträttsinnehavare ska ha lämnat sitt medgivande till jakten.
- Jakt får endast bedrivas med skjutvapen.

- Kulvapen som används vid jakten skall vara av lägst klass 3 och hagelvapen av kaliber 12, 16 eller 20.
- Den som jagar är skyldig att inneha statligt jaktkort.

Inom nedanstående områden är det förbjudet att jaga skarv hela året eller under angivna tider för beträdnadsförbud.

Umeå kommun

- Bondens naturreservat: Förbud hela året. Avser öarna Bonden, Sydvästbrotten och Tuvan och då närmare strandlinjen än 200 meter (bilaga 1).
- Snöansskärgårdens naturreservat: Beträdnadsförbud 15 april-15 augusti. Avser öarna Pilhällsrevet, Gråskär och Måkläppen (bilaga 1).
- Umeälvens delta: Beträdnadsförbud 1 april-15 augusti. Avser markerade områden enligt reservatsbeslut (bilaga 2).
- Holmöarnas naturreservat: Beträdnadsförbud 15 april-15 augusti. Avser markerade områden enligt reservatsbeslut (bilaga 3).

Nordmalings kommun

- Lördagshällan. Förbud hela året (bilaga 1).
- Yttre Järnäsggrund. Förbud hela året (bilaga 1).
- Kronörens naturreservat: Beträdnadsförbud 15 april-15 augusti. Avser ön Lillbådan och då närmare strandlinjen än 100 meter (bilaga 1).

Observera att det kan finnas områden med begränsningar av tillträde efter jakt, t.ex. militära skyddsområden, detta tillstånd gäller ej på sådana platser.

Beskrivning av ärendet

Den 23 maj 2021 inkom Västerbottens Kustfiskare med en ansökan om skydds jakt på 300 skarvar som omfattar hela Västerbottens kustremsa.

I den ansökan har följande anförts.

Skarven ökar för varje år i antal och vi fiskare har sett att skadorna ökat och befarar ökade skador även i år. Att skarven är svårjagad är ju bekant och dom lär sig fort att undvika de för dom farliga platser. I bland annat Umeälvens mynning har vi sett att skyddsjakten är ett effektivt sätt att minska skadorna på fisket. Som tidigare redovisats kan skadorna i sikfisket uppgå till betydande nivåer. Med den skydds jakt som varit under senare år har skadorna kunnat hållas på en acceptabel nivå.

Västerbottens kustfiskare ansöker om att jakten skall beviljas att gälla minst 300 skarvar och senast från 1/6 2021 och gälla för hela Västerbotten.

Länsstyrelsen har i ett tidigare beslut (218-3910-21) den 7 maj 2021 beviljat skydds jakt efter skarv inom Skellefteå kommun. Därav beslutar Länsstyrelsen att skydds jakt enligt detta beslut ska omfatta Robertsfors, Umeå och Nordmalings kommuner.

I tidigare kontakter med Länsstyrelsen har förbundet även anfört följande vad gäller problem kopplade till skarv.

Skada skarven medför för yrkesfiskare

- *Fiskeredskap och ryssja - Skador på redskap och fisk som skarvarna skadat. Medför kassation och inkomstbortfall.*
- *Minskning av fiskbestånd, där ett alltför högt tryck på predation är en orsak. Detta medför olönsamt fiske på grund av utebliven fångst.*
- *I Umeåälvens fredningsområde har skyddsjakten haft en väldigt positiv inverkan på skadorna i fisket. Jakten var dock mindre lyckosam år 2019 och man kunde se en betydande ökning av skadorna i sikfisket. De senaste åren förutom 2019 har jakten varit mer framgångsrik och skadorna har därmed varit obetydliga.*

Skada skarven medför för näringsverksamhet baserat på fiske i Kvarken

- *Yrkesfiske där fisken säljs hel på kajen.*
- *Yrkesfiske med en hög grad av egenförädling av fångsten (rökeri, restaurang, m.m.).*
- *Fisketurism/sportfiske i kustområdet samt älvar. Fiskekort, boende, upplevelse.*

Skada för människor i rekreationsområden.

- *Markant försämrad upplevelse vid fritidsfiske/sportfiske.*
- *Ogästvänliga avföringsfrätta öar där skarv uppehållit sig.*

Motivering till beslutet

Skarven var på 1960-talet allvarligt hotad i Centraleuropa. Som en följd av det erhöll den skydd genom att ingå bland de skyddade arterna i EU:s fågeldirektiv. I Sverige avskaffades den allmänna jakttiden på skarv genom EU-inträdet den 1 januari 1995, och formellt fr.o.m. den 15 juni 1995 genom ändring i jaktförordningen för att anpassa svenska regler till direktivet. Den 29 juli 1997 ändrades fågeldirektivet så att den art av skarv som förekommer i Sverige inte längre upptas i direktivets bilaga 1 utan är flyttad till bilaga 2. Detta innebär att det inte längre ställs lika stränga krav som tidigare när det gäller åtgärder för bevarande av skarvens livsmiljö (inrättande av särskilda skyddsområden). Allmän jakt på skarv är däremot inte tillåten i dagsläget.

Skydds jakt är tillåten enligt de nationella bestämmelserna i jaktförordningen bl.a. för att förhindra allvarlig skada på fiske, dock endast om det inte finns annan lämplig lösning samt om upprätthållande av artens bevarandestatus inte försvåras. Vid bedömningen om sådan skydds jakt kan ske ska tillämpning av fågeldirektivet beaktas.

I de nya reglerna kring jakttider, som börjar gälla den 1 juli 2021, har införts möjligheter att bedriva skydds jakt på storskarv på enskilda initiativ. Detta innebära att det under vissa tider på året, och under vissa förutsättningar, är

tillåtet att bedriva skydds jakt efter storskarv utan särskilt tillstånd från länsstyrelsen. Bland annat föreslås att skydds jakt ska vara tillåten året om vid fiskodling och utsättningsplatser samt inom ett avstånd av 300 meter från sådana områden.

Under 2012 inventerade Sveriges ornitologiska förening, på uppdrag av Naturvårdsverket och som en del i det europeiska initiativet kallat CorMan, det svenska beståndet av häckande storskarv samt underarten mellanskarv *Phalacrocorax carbo sinensis*. I Västerbottens län genomfördes däremot ingen inventering 2012. Senaste uppgifterna är från 2009 då totalt 110 par fanns i två kolonier. Utöver detta är beståndets storlek hänvisad till spekulationer kring en likande utveckling som uppmäts i angränsande län (Norrbottens län och Västernorrlands län). Där pekar utvecklingen på stabilisering eller vikande bestånd, troligtvis som en följd av att skarvbestånden nått en form av mättnad. Det kan även bero på årliga variationer i väder. Kalla och sena vårar medför dåligt häckningsresultat och kalla vintrar kan medföra kraftigt förhöjd dödlighet. Däremot visar resultaten från inventeringarna inom CorMan att Sverige är det land i Europa som hyser flest skarvar av alla länder som inventerades 2012.

Räkningen visar på omkring 40 598 redan fördelat på 169 kolonier.

Gynnsam bevarandestatus

Skarven som art har haft en mycket kraftig utveckling sedan 1970-talet. Från att ha varit i det närmaste utrotningshotad har den ökat kraftigt och spridit sig över stora delar av Sveriges kustområden och större insjöar. I Västerbotten är skarvobservationer vanligt förekommande och arten kan inte anses som hotad.

Naturvårdsverket har i februari 2014 antagit Nationell förvaltningsplan för skarv. I förvaltningsplanen anförts att skarvens bevarandestatus för närvarande är så gynnsam att förvaltningen kan koncentreras till att förebygga och/eller förhindra allvarlig skada. Hur detta kan gå till beskrivs vidare i förvaltningsplanen.

I planen bedöms att skarven för närvarande har ett tillräckligt skydd på nationell nivå och att bevarandeåtgärder utöver detta därför inte är aktuella för närvarande.

Skydds jakt på skarv, i den omfattning som beslutet omfattar, innebär inte något hot mot artens bevarandestatus. Vidare har Europeiska kommissionen under 2008 fastställt att det sätt som skydds jakten på skarv bedrivs i Sverige inte strider mot fågeldirektivets bestämmelser.

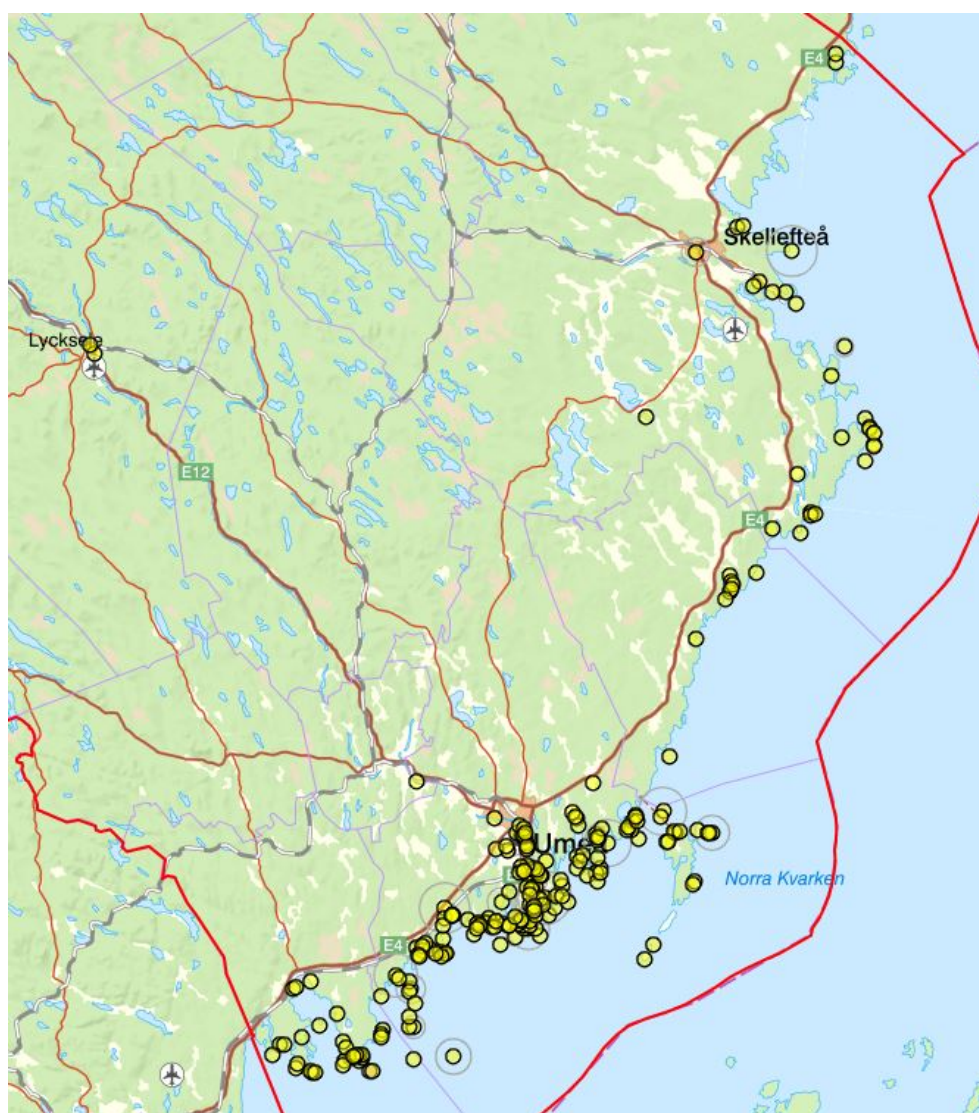
Skarv i Västerbotten

Inventeringsunderlaget för skarv i Västerbotten är i dagsläget bristfälligt och medger inte att uppskatta den totala beståndsstorleken. Däremot meddelas årligen många skarvrapporter från olika delar längs kusten och kolonier med etablerade häckningar tycks förekomma i större utsträckning än tidigare.

I en kommande rapport från det gemensamma delprogrammet för häckande kustfåglar i Bottniska viken har en uppåtgående populationstrend fram till år 2020 kunnat skönjas, dock har den inte kunnat konstateras vara signifikant.

Av rapporten framgår vidare att det finns utmaningar kring övervakning och beståndsuppskattning av storskarv, då den förekommer i stora antal (kolonier) på få ställen och då kolonierna kan byta plats mellan år. Samt framförs att storskarven tillhör de arter som räknas i störst antal.

På SLU:s webbsida Artportalen (www.artportalen.se) där observationer av olika djurarter kan rapporteras av allmänheten kan det också konstateras att skarv observeras i princip längs hela Västerbottens kustlinje och då framför allt i den södra länsdelen (*Figur 1*).

Figur 1: Observationer av skarv i Västerbotten under 2020-2021.

Länsstyrelsen har också den 7 maj 2021 deltagit i ett fältbesök utanför Osnäs, i Umeå kommun, och dokumenterat ett par olika skarvkolonier. Sammantaget rörde det sig om något hundratal skarvar på Kälsgundet samt Splitterören. Längre ut vid Skepparkallen förekom också skarvar.

Vid besöket kunde konstateras stor påverkan på närmiljön både i form av döda träd från fåglarnas spillning men också hårt tuktade träd som plockats på grenar för fåglarnas bo byggande. Mycket fågel flög fram och tillbaka in och ut i Ostnäsfiärden för sitt födosökande. Med den stora mängd fåglar som befann sig på samma område är det inte osannolikt med en påverkan på de fiskbestånd som finns i området. Fåglarnas spillning får även antas ha påverkan på vattnet i Ostnäsfiärden och kan ha betydelse för den algblomning som brukar uppträda där under sommaren.

Allvarlig skada

I dagsläget är det i första hand yrkesfisket som har problem med skarv. Dels genom att den skadar och äter av fisk i fångstredskap så att försäljning omöjliggörs, dels genom det merarbete som orsakas av att skarvar fastnar och drunknar i nät.

Skarvskador är generellt svårdokumenterade. Länsstyrelsen har dock från näringsidkare erhållit en uppskattning av att skador orsakade av skarv i enbart ett fiskeredskap kan omfatta ett värde motsvarande cirka 40 000 kronor. Denna uppskattning som gjorts baseras enbart på synliga skador, således tillkommer de osynliga skadorna.

I 23 a § jaktförordningen anges att beslut om jakt kan tas för att förhindra allvarlig skada på fiske, vatten eller annan egendom liksom för att skydda vilda djur och växter eller bevara deras livsmiljöer samt om det har ett överskuggande allmänintresse, inbegripet betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön. Allmänhetens oro för skarvens påverkan samt dess inverkan på det rörliga friluftslivet och fisket utgör enligt Länsstyrelsen skäl för ett sådant beslut.

Ingen annan lämplig lösning

Av förvaltningsplanen framgår att allvarliga skador orsakade av skarv i möjligaste mån bör förebyggas genom redskapsutveckling, utveckling av skrämseleffekter samt skydds jakt. Det som i första hand har använts, både som skadereducering och förebyggande åtgärd under 2003–2020, är skydds jakt.

I dagsläget finns inga utvecklade redskap som kan ersätta behovet av en skydds jakt. Att bedriva omfattande skrämseleffekter kan inte anses lösa problemen som skarven orsakar på lång sikt, då skarven lever fritt i kolonier på flera håll längs Västerbottens kustland. Dock kan jaktinsatser i sig ha en skrämseleffekt då skarvarna lär sig att det är farligt med mänsklig närvaro.

Skarvpopulationen tycks, enligt alla rapporter som inkommit till Länsstyrelsen, ständigt öka och i dagsläget finns ingen annan lämplig lösning än skydds jakt för att minska skadorna i fiskeredskap, mota sanitär olägenhet för allmänheten samt reducera riskerna för lax- och öringsbestånden i älvmyningarna.

Jaktens omfattning

En skydds jakt ska ske inom ett specifikt avgränsat område samt omfatta ett begränsat antal individer. De senaste åren har de skarvar som fällts under

skydds jakt i huvudsak fällts längs kusten inom Umeå och Nordmalings kommuner. Länsstyrelsen har numera även erhållit skadebildsbeskrivningar från nordligare kommuner.

Länsstyrelsen tillåter en skydds jakt om högst 200 individer. Detta då skydds jakten inte främst ska syfta till att vara populationsreglerande, utan snarare ha en störande, skrämmande och avhållande effekt.

Antalet individer som får fällas ska samtidigt inte vara begränsande för möjligheten att kunna bedriva skydds jakt. Som beskrivits under avsnittet gynnsam bevarandestatus innebär det beslutade antalet inte någon risk för populationen samtidigt som det medför en god möjlighet att bedriva en ändamålsenlig skydds jakt.

I det fall det högst tillåtna antalet skarvar fälls under jaktperioden så kan en ny ansökan om skydds jakt göras och behovet om utökning prövas i det läget.

Att tillåta en tidig jaktstart medför att skydds jakten kan bedrivas för att minimera skadorna inom yrkesfisket samt begränsa skador på utvandrande smolt.

Jakt inom Bjurens naturreservat

Inom Bjurens naturreservat är det enligt reservatsföreskrifterna förbjudet att jaga med undantag av skydds jakt efter räv och mink. Länsstyrelsen bedömer dock att skydds jakt efter skarv även bör tillåtas. Syftet med skydds jakten med stöd av detta beslut utgör skäl för att dispens från reservatsföreskrifterna kan medges.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

Det kan generellt vara viktigt att minska smoltdödligheten på vild lax- och havsörings smolt för att uppnå en positiv biologisk effekt. Då det är känt hur effektivt skarvarna kan predera på dessa utifrån bl.a. undersökningar i Älvkarleby, så kan det vara en väl motiverad åtgärd att minska skarvpredationen. Detta också med utgångspunkt från alla andra samlade åtgärder som görs för att öka produktionen av lax och öring i våra vattendrag. Självklart är det också viktigt att minska störningar och skador på fångsten för de fiskare som finns kvar och fiskar med stöd av licens

Att det i de reviderade reglerna i jaktförordningen, som träder i kraft 1 juli, under vissa tider och förutsättningar, kommer tillåtas att skydds jagas på eget initiativ tyder på att det finns ett erkänt och utbrett behov av denna typ av verktyg för att förebygga skada.

I förarbetet till de nya jakttiderna i jaktförordning görs bedömningen att det är skäligt och rimligt att skydds jakt på enskilda initiativ vid fiskodling och utsättningsplatser tillåts året runt då det saknas egentligen behov av prövning.

Skydds jakt kan förväntas ha stor effekt genom att förhindra eller minska allvarliga skador i och omkring fiskeredskap för yrkesfisket. Skydds jakten i sig kan också ha en förebyggande effekt genom att fungera som en skrämselfågel i dessa områden. En ytterligare effekt är ett kontinuerligt

uppbyggande av jaktlig kompetens efter skarv, samt kan sanitära olägenheter minskas för personer i närområdena där skarven håller till. Även lokala förbättringar för exempelvis lax- och öringsöverlevnad i en älvmynning kan uppnås om en samordnad jakt genomförs i ett sådant område.

Jakt är normalt tillåtet i naturreservat, men några undantag finns. Inom reservat längs kusten kan även områden där det råder beträdnadsförbud under vissa tider (under häckningsperioden) finnas. Jakt är här tillåten men av naturliga skäl inte under beträdnadsförbudet. Jakt kommer heller inte att tillåtas inom de utpekade områdena för sälövervakning.

Rapportering av skarv

Kunskap om artens utbredning längs Västerbottens kust är värdefull information, till exempel förekomst av fågelkolonier och häckningslokaler. Länsstyrelsen tar gärna emot information om detta, samt vid jakt var och på vilket sätt jakten bedrivits.

Observera att den som jagar skarv senast inom två veckor ska rapportera till Länsstyrelsen antalet skjutna skarvar samt var dessa har skjutits. E-post till Länsstyrelsen är vasterbotten@lansstyrelsen.se, hänvisa till diarienummer **218-5489-2021**.

Fylls kvoten innan skyddsjaksperiodens utgång kommer jakten att avlysas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 29 § jaktförordningen (1987:905) får länsstyrelsen ge tillstånd till jakt om det behövs för att hindra att djur orsakar sådana skador som avses i 23 a § samma förordning. I sistnämnda paragraf anges de allmänna förutsättningarna för skyddsjakt.

Av 23 a § framgår att om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt (skyddsjakt) meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskild på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Ett tillstånd ska också, enligt 9 b § jaktförordningen, förenas med bland annat antalet djur som får fällas.

Med stöd av 21 § jaktförordningen får länsstyrelsen besluta om undantag från 31 § jaktlagen (1987:259) om förbudet att jakt inte får ske från motordrivna fortskaffningsmedel.

Med stöd av 7 kap 7 § i miljöbalken (1998:808) får länsstyrelsen meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett naturreservat, om det finns särskilda skäl.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av biträdande enhetschef Ulf Bergelin med vilthandläggare Lars Dahlberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vilthandläggare Erik Lindberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor:

1. Karta – Nordmalingskusten inkl. Bonden samt Lördagshällan och Norra Järnäsgrund
2. Karta – Umeälvens delta
3. Karta – Holmöarnas naturreservat
4. Hur man överklagar till Naturvårdsverket

Bilaga 4 Överklagandehänvisning Naturvårdsverket

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Naturvårdsverket.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Naturvårdsverket som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer 5618-2021.